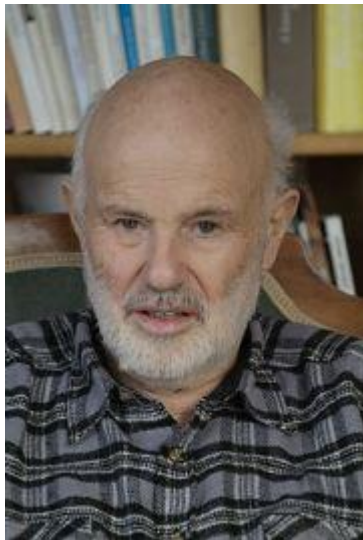

Kőrössi P. József **Eörsi Istvántól** búcsúzik

"Ember- és önismeretedre vall: elvártad, hogy gyűlöljenek, nem engedted, hogy szeressenek. A történetek után (hiszen Te meghaltál) most majd lehet szeretni téged, nem számít, hogy elvárod, vagy nem engeded. Most majd szerethetnek nagyon sokan. Szeressenek! Hiszen ez is hiányzott: az, ami elviselhetetlen. Az elviselhetéből többet kaptál, sokkal többet, mint, ami elviselhető. Ámulj azon, hogy nem ellenkezel."

Kőrössi P. József búcsúszavai **Eörsi Istvánhoz**

Huszonhat év barátság, és ennél valamivel rövidebb munkakapcsolat után búcsúzom Tőled, Pista! (Huszonhatodik év!)

A kevesek között tetted lehetővé, hogy az legyek, aki lehetek, talán azt is, hogy az legyek, aki vagyok. Egy lehettem a kevesek közül, s gondoltam ezt, legalább ezt, most elmondom Neked.

15 éven át csaknem minden műved egyik első olvasója, technikusa, postása lehettem. Számomra nem akármilyen ajándék. Az ember egyszer csak általad tudta, hogy van, s hogy olyannak kell maradnia, amilyen.

Amíg voltál, nyugtalan és szórakoztató volt minden melletted eltöltött pillanat. Vagy védtél, vagy támadtál, sohasem védekezteél. Miután már nem voltál (2005 június), amikor már csak biológiai értelemben, és csak önmagadat pusztítva maradhattál saját magad, a végjáték alatt sem lehattél más, mint egy idegen földön küzdő, ezen a földön küzdő – patrióta nyugtalanság.

Igazán nyugtalanító veled együtt élni, majd csak ez után lesz. Amikor nélküled, de általad kell láthatóvá mozgósítanunk a tiszta lelkiismeretet. Életed utolsó napjaiban, óráiban is megmutattad. Eszmetársaid cenzúráztak meg érte.

Ember- és önismeretedre vall: elvártad, hogy gyűlöljenek, nem engedted, hogy szeressenek. A történetek után (hiszen Te meghaltál) most majd lehet szeretni téged, nem számít, hogy elvárod, vagy nem engeded. Most majd szerethetnek nagyon sokan. Szeressenek! Hiszen ez is hiányzott: az, ami elviselhetetlen. Az elviselhetéből többet kaptál,

sokkal többet, mint, ami elviselhető. Ámulj azon, hogy nem ellenkezel.

Mindenkitől azt vártad el, amit saját magadtól, és tudtad, hogy azt megtenni mindenki másnak lehetetlen.

Azoknak lesz szükségük rád, akik most, majd jobban kell, hogy tudják a dolgukat, mint eddig. Nem nyughatnak, nem nyughatunk. Újra és újra ki fogjuk adni a könyveidet, hogy ne nyugodhassanak azok sem – az átmeneti eszmetársak –, akik azt gondolják: most majd lehet mismásolni, meszelni, elkenni. Mellé nézni, mellé beszélni. Elmenni mellette. Elmenni a háta mögött. Elfordulni. Nem nézni oda. Mert nincs már szembe. Nincs már nézés.

Azért fognak megjelenni a könyveid, hogy mindig tudjuk: a józanész azt diktálja, hogy ami emberit nem lehet megtenni, annak a megtételével folyamatosan próbálkozzunk.

Magyar költő vagy, legtöbbet magadból – mindent! – nekünk, most először és utoljára kimondom, legtöbbet nekünk magyaroknak, a tieidnek adtál magadból. Ha származásodban bántottak meg, akkor is sikerült a legjobb embernek maradnod – és elengedted az indulataidat. Fontos volt, hogy önmagad lehess minden körülmények között, és az is maradhass.

(Petőfi, Ady, Illyés Gyula, Csoóri Sándor verseit szavaltad. Huszonakárhány évvel ezelőtt Nagy Lászlót, nem olyan rég Petrit búcsúztattad. Heinét, Jandl-t és Ginsberget hoztad még be az üres házba. Meg **Eörsi Pistát**. Ki tudja ezt egyszerre, és ilyen észrevehetetlenül utánad csinálni? Helyetted senki!)

Gyuri szerint, most, hogy elmentél, a férfiak fogjanak keményen kezét. Fogjunk keményen kezét. Tudom, hogy nagy író voltál. Azt is tudom, hogy most már nincs akadálya annak, hogy (itthon is) európai és nagy író maradj.

Eörsi János sírjánál kabátzsebbe dugott kézzel álltál. Az ember és író, éppen olyan, amilyen te voltál.

Nincs pátosz nélküli búcsú. Most sincs! Az élet a halálról szól, a Te haláloed, vajon ki mindenkinek az életéről? Valaminek vége van. Te nem tudhatod, hogy minek van vége, abban bízom, hogy mi, akik körülálltunk téged, tudjuk már, hogy megtudjuk mielőbb.

Tudtál, képes voltál, és volt erőd saját érdekeiddel szembe menni, de nem tudtál, és nem voltál képes saját eszméiddel és saját igazaddal szembe menni. Közben persze sértettél, öleltél/martál rokont, barátot, eszmetársat.

Pista! Saját halott vagy! Az lettél!

Legendárium vagy. Az voltál életedben is.

Neked azt kívánom, hogy a történetek ellenére (hiszen Te haltál meg!) az maradhass, aki voltál. Ne lehess, ne legyél az, akit majd csinálnak, akit majd csinálunk belőled. Ne lehess csak emlék!

Magunknak meg azt, hogy maradj, maradhass célpont. Az, aki nem szeretnél lenni, de csaknem mindent elkövettél, hogy az lehess.

Szevasz, Pista! (Ne a kitalált isten legyen veled, ne a megtagadott, ne az, aki nincs, nem volt és nem is lesz. Hanem az, akivel hadakoztál, mert a nem létezővel hadakoztál, azzal, akit (most már) általad ismerünk: az értelmes semmivel.)

Én nem tudtam, hogy vannak barátaink. Most látom, hogy nekem is csak volt.

Miért nem (a) nők temetnek?

2005-11-15 06:39:00